موسسه : Vipبخون

عنوان آزمون : سوالات تستی بخش۱

نام درس: فلسفه۲

۱ کدام عبارت معنای مغایرت وجود و ماهیت را به درستی بیان می‌کند؟

۱ هر مفهومی در ذهن، از دو جزء وجود و ماهیت تشکیل شده است.

۲ از یک موجود در واقعیت، دو معنای مختلف می‌توان به دست آورد.

۳ حمل وجود بر هر ماهیتی به دلیل حسی یا عقلی محض نیازمند است.

۴ با اینکه از وجود برخی موجودات مطمئنیم، ماهیت آنها را نمی‌شناسیم.

۲ تردید در تشخیص ذات و ماهیت یک موجود در عین اطمینان از وجود آن، مؤیّد کدام مطلب است؟

۱ تشخیص ذاتیات یک موجود بدون تشخیص حقیقت آن ممکن نیست.

۲ علم به هستی یک چیز مستلزم آگاهی از حقیقت آن نیست.

۳ حمل وجود بر یک ماهیت به دلیل عقلی یا حسی نیاز دارد.

۴ علم به وجود یک موجود، قبل از علم به حقیقت آن است.

۳ کدام نام یا توصیف برای خداوند، مستلزم فرض مخلوقات نیست؟

۱ شریف‌ترین موجود ۲ ضرورتاً موجود ۳ محرک نامتحرک ۴ دمیورژ

۴ کدام عبارت درست است؟

۱ در نظریهٔ دموکریتوس، اگر برخورد ذرات را تصادفی بدانیم، اتفاق به معنای نفی غایتمندی را پذیرفته‌ایم.

۲ این نظریه که جهان کنونی، در اثر انفجار یک مادهٔ فشرده گسترش یافته، با وجود علت نخستین ناسازگار است.

۳ اگر بگوییم جهان طبیعت و موجودات آن، طی یک فرایند تدریجی به تکامل رسیده‌اند، نوعی اتفاق را پذیرفته‌ایم.

۴ کسی‌که باور داشته باشد با وجود ابر در آسمان و سرمای هوا، ممکن است باران نبارد، اصل وجوب علّی را نفی کرده است.

۵ اگر وجود جزء مفهوم ماهیت بود، آنگاه .....

۱ دو مفهوم از یک واقعیت قابل انتزاع نبود. ۲ وجود و ماهیت عین هم بودند.

۳ هیچ ماهیتی با ماهیت دیگر تفاوتی نداشت. ۴ همهٔ ماهیات واجب‌الوجود بودند.

۶ کدام عامل نزد حکمای مسیحی قرون یازدهم تا سیزدهم میلادی، به حاکمیت عقل در برابر دین منجر گردید؟

۱ کشف توانایی عقل برای اثبات و تبیین مسائل دینی

۲ انشعاب فیلسوفان اروپایی به دو دستهٔ عقل‌گرا و تجربه‌گرا

۳ روی آوردن فیلسوفان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی

۴ ناسازگاری میان تبیین عقلانی مسائل دینی با مبانی اولیهٔ کلیسای کاتولیک

۷ کدام عبارت درست است؟

۱ هرچه که فرض شود ضرورتاً دو حیثیت دارد: هستی و چیستی.

۲ از میان نسبت اربع، نسبت میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، تساوی است.

۳ اشاره کردن به چیزی، بدون این‌که به نوعی وجود آن‌را باور داشته باشیم، غیرممکن است.

۴ وقتی چیزی را واقعی می‌پنداریم و سپس می‌فهمیم وجود نداشته، یعنی ماهیتش را نشناخته‌ایم.

۸ کدام عبارت درست است؟

۱ معلول با صرف‌نظر از علت خود، امکان ذاتی دارد؛ اما غیرممکن است که با وجود علت تامه یا ناقصه، بر حالت امکان ذاتی باقی بماند.

۲ هیچ فیلسوفی وجود ندارد که وقوع اتفاقی حوادث را امکان‌پذیر بداند؛ به عبارت دیگر، همگی باور دارند که میان هر حادثه با علل آن، رابطهٔ ضروری برقرار است.

۳ اگر فیلسوفی معتقد باشد که اصل سنخیت از طریق تجربه به‌دست می‌آید، نمی‌تواند وقوع اتفاق - به معنای نفی اصل سنخیت - را در حوادث بعدی، غیرممکن بداند.

۴ هرچند هیوم معتقد است رابطهٔ ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست، اما در نهایت از یک راه تجربی آن را تبیین می‌کند؛ یعنی اصل علیّت را تجربی می‌داند.

۹ کدام عبارت درباره‌ی علیّت، مورد اختلاف دکارت و فیلسوفان مسلمان است؟

۱ اصلی فطری و بدیهی است.

۲ دانش بشری متکی بر آن است.

۳ درک آن از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.

۴ مصادیق آن بدون تجربه قابل شناخت نیستند.

۱۰ در کدام عبارت، لفظ «باید» نشان‌دهنده‌ی وجوب علی و معلولی است؟

۱ برای نماز خواندن باید وضو گرفت.

۲ انسان باید راستگو و درستکار باشد.

۳ وقتی از مدرسه آمدی باید تکالیفت را انجام دهی.

۴ وقتی در قفل نیست و اشکالی وجود ندارد، باید در باز شود.

۱۱ حمل یگانه بر غنی بالذات، از نظر نسبت مانند کدام حمل است؟

۱ شکل بر ذوزنقه

۲ گیاه بر دارای حیات

۳ منحصر به فرد بر مولود کعبه

۴ ذوزنقه بر دارای چهار ضلع

۱۲) پدیده‌ی A، کدام‌یک از موارد باشد تا بتوانیم بگوئیم از حالت امکان ذاتی به حالت وجوب‌بالغیر رسیده است؟

۱) A، ساختمانی در ذهن یک معمار است.

۲) A، نهال یک بذر است که باغبان می‌خواهد آن‌را بکارد.

۳) A، خاکستر چوبی است که قرار است در آتش انداخته شود.

۴) A، حرکت مژگان چشم است زمانی که پلک‌ها حرکت می‌کنند.

۱۳) کدام عبارت، تعریف واجب‌الوجود بالغیر را به درستی بیان می‌کند؟

۱) چیزی که برحسب ذات خود ممکن‌الوجود است. ۲) ماهیتی که چیستی خود را از علت دریافت می‌کند.

۳) موجودی که ضرورت وجود او از ناحیه‌ی دیگری است. ۴) ماهیتی که وجوب خود را از ماهیت دیگری می‌گیرد.

۱۴) کدام عبارت مفهوم «شانس» دراصطلاح عامیانه را به نحو مناسب‌تری تحلیل می‌کند؟

۱) نفی قانون علیّت؛ به این معنی که هر معلولی، از هر علتی صادر می‌شود.

۲) عاملی خارج از قانون علیّت که بر روند امور یک شخص تأثیر می‌گذارد.

۳) نفی قانون علیّت، به این معنی که میان علت و معلول رابطه‌ی ضروری وجود ندارد.

۴) اعتقاد به این‌که در زنجیره‌ی حوادث زندگی، تعیین اهداف نهایی امکان‌پذیر نیست.

۱۵) کدام عبارت درباره‌ی فلسفه‌ی اسلامی نادرست است؟

۱) سبب گسترش نظام‌های فلسفی گذشته شد.

۲) پیشگامان اولیه نهضت رنسانس نیز از آن متأثر بودند.

۳) در پایان بخشیدن به سیطره‌ی فکری اگوستین مؤثر بود.

۴) فقط آن بخش فلسفه یونان که متأثر از ارسطو بود، در آن نقش داشت.

۱۶) مصرع زیر دقیقاً اتفاق به کدام معنا را رد می‌کند؟
«چو بد کردی مباش ایمن ز آفات»

۱) نفی اصل سنخیت ۲) نفی غایت‌مندی ۳) نفی علت‌العلل ۴) نفی اصل وجود علّی

۱۷) کدام عبارت بیان‌گر دلیل مغایرت مفهوم وجود با ماهیت است؟

۱) مفهوم وجود را می‌توان بر ماهیات حمل کرد.

۲) چیزهایی وجود دارند که دارای ماهیت نیستند.

۳) می‌توان ماهیاتی را تصور کرد که موجود نیستند.

۴) سلب وجود از ماهیت، در ذهن و در خارج امکان‌پذیر است.

۱۸) در کدام گزاره، نمی‌توان از دلیل حمل سؤال کرد؟

۱) زمستان سرد است. ۲) انسان فانی است. ۳) خدا جاودانه است. ۴) پلاتین فلز است.

۱۹ کدام عبارت درست است؟

۱ انسان تعاقب دو حادثه را از طریق تجربه دریافت می‌کند.

۲ وجود علیّت میان دو حادثه، دلیل بر تأثیر و تأثر میان آن‌ها نیست.

۳ درک قاعده‌ی کلی علیّت، همان علم حضوری نفس به خود و حالات خود است.

۴ علیّت قانونی است که انسان، در اثر مشاهدات بسیار حوادث پی‌درپی آن‌را فهمیده است.

۲۰ کدام مورد، عبارت را مطابق نظر فیلسوفان مسلمان کامل می‌کند؟
«هنگامی که حرارت فلزی را منبسط می‌کند، .....»

۱ تجربه کشف می‌کند که حرارت، علت انبساط فلز است.

۲ حس، انبساط فلز را و تجربه علت منبسط شدن فلز را درک می‌کند.

۳ بداهت عقلی حکم می‌کند که فلز به خاطر حرارت منبسط شده است.

۴ تجربه حرارت را علت انبساط فلز یافته و اصل علیت را نتیجه می‌گیرد.

پاسخنامه تشریحی

۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
دلیل نادرستی گزینه ۱: هر مفهومی در ذهن از دو معنی وجود و ماهیت نه دو جزء تشکیل شده است.
دلیل نادرستی گزینه ۳: بیان کلمه محض جمله را غلط کرده است.
دلیل نادرستی گزینه ۴: با اینکه این گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند اما مستقیماً به خود صورت سؤال (معنای مغایرت وجود و ماهیت) اشاره‌ای ندارد و ارتباطی ندارد.

۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عمل به وجود و جهل از ماهیت یک امر نشان از مغایرت وجود و ماهیت است و همین مورد می‌تواند نشان از این باشد که وجود و ماهیت دو مفهوم کاملاً مغایر در ذهن هستند. منظور از آگاهی از حقیقت علم به ماهیت آن چیز می‌باشد.

۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «ضرورتاً موجود» نام و صفتی است که برای انتساب خداوند به آن ضروری نیست که موجودی غیرخودش را درنظر بیاوریم. یعنی برای اینکه بتوان گفت خداوند موجودی است که ضرورتاً وجود دارد لازم نیست تا موجود دیگری درنظر گرفته شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: «شریف‌ترین موجود» یعنی موجودی که از میان موجودات دیگر، بیشترین شرافت را داشته باشد. بنابراین باید موجودات دیگری باشند که خداوند بخواهد شریف‌ترین این مجموعه موجودات باشد. این گزینه به برهان درجات کمال ارسطو ارجاع دارد.
گزینهٔ ۳: محرک نامتحرک که اثبات وجود آن نتیجهٔ نهایی برهان حرکت ارسطو است، در واقع مستلزم این است که موجودات متحرکی باشند تا در نتیجه به این برسیم که موجودی باید باشد که این موجودات را حرکت بدهد بدون آن‌که خودش متحرک باشد و در نتیجه اطلاق این صفت به باری‌تعالی نیز مستلزم ملاحظهٔ مخلوقات است.
گزینهٔ ۴: دمیورژ در واقع به معنی صانع است و بنابراین قطعاً باید مخلوقات را در کنار خداوند فرض کرد تا بشود این صفت را به او اطلاق کرد.

۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چون در نظریه دموکریتوس، تمام تحولات جهان در اثر برخورد ذرات صورت می‌پذیرند، اگر این برخوردها تصادفی باشند، نمی‌توانند هدف و غایت از پیش تعیین شده داشته باشند و این یعنی اتفاق به معنای سوم (نفی غایتمندی).
گزینهٔ ۲: درست است که بیان برخی دانشمندان از نظریهٔ مه‌بانگ چنین تصویری را ایجاد می‌کند که جهان بی‌علت به وجود آمده است ولی خود نظریهٔ مه‌بانگ با اعتقاد به علت نخستین هم سازگار است. زیرا می‌توان گفت علت نخستین مادهٔ بسیار فشرده را ایجاد کرده و به گونه‌ای آن را طراحی کرده است که با یک انفجار منجر به گسترش جهان شود.
گزینهٔ ۳: اگر این تکامل تدریجی، از پیش‌معین و طراحی شده از قبل باشد، هیچ اتفاقی رخ نداده است.
گزینهٔ ۴: ممکن است چنین شخصی علت تامهٔ بارش باران را شامل عواملی غیر از ابر و سرما نیز بداند که چون آن عوامل محقق نشده‌اند، معلول هم ایجاد نشده است. در این صورت، اصل وجود علّی نفی نشده است.

۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر وجود جزئی از ماهیت بود، در آن صورت همهٔ چیزهایی که ماهیت داشتند به حمل اوّلی ذاتی موجود می‌شدند و حمل وجود بر همهٔ ماهیات مانند حمل «حیوان» بر «انسان» یا «فلز» بر «جیوه» بود.
بنابراین می‌توان گفت که اگر وجود از اجزای ماهیت بود، همه چیز واجب‌الوجود می‌شد. دقت که سایر گزینه‌ها مربوط به «عینیت وجود و ماهیت» هستند نه «جزء بودن ماهیت».

۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعهٔ کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد و سایر فیلسوفان مسلمان که به زبان‌های اروپایی ترجمه شده بود، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند، اما از آنجا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اوّلیهٔ کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، این توجه و روی‌آوری، به تدریج به گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی انجامید، تا اینکه در این دوره عقل جای دین را گرفت.

۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
برای هر چیزی که وجود دارد (وجود باید داشته باشد) حتماً نیاز به هستی و چیستی داریم.

۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصل سنخیت یک موضوعی است که اگر فیلسوفی یا هرکس دیگری به آن به صورت تجربی اعتقاد پیدا کند پس نمی‌تواند وقوع اتفاق را در واقع بعدی غیرممکن بداند و این اعتقاد را داشته باشد.

۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دکارت درک اصل علیت را فطری و ذاتی می‌دانست. در حالی‌که فیلسوفان مسلمان آن‌را اصلی می‌دانستند که توسط عقل ادراک می‌شود و در تجربه مشکوف نیست.

۱۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ کلمه‌ی (باید) مربوط به فعل اختیاری انسان می‌شوند ولی در گزینه‌ی ۴ (باید) برای (دری) به کار رفته که مانعی برای باز شدن آن وجود ندارد. بنابراین همه‌ی شرایط برای باز شدن در (علت) مهیا است و لذا ضرورتاً باز خواهد شد (معلول).

۱۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نوع حمل ذکر شده در صورت سوال و گزینه‌ی اول نیازمند دلیل نیست و حمل ذاتی است. اما سایر گزینه‌ها حمل نیازمند دلیل است.

۱۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنگامی‌که یک ممکن بالذات بدل به واجب بالغیر می‌شود یعنی از حالت امکان ذاتی خارج شده و پا به عرصه‌ی وجود و هستی گذاشته است. در گزینه‌ی اول ساختمان هنوز در ذهن معمار مجسم شده و وجود نیافته است. در گزینه‌ی ۲ نهال هنوز به وجود نیامده و تنها یک بذر وجود دارد. در گزینه‌ی ۳ نیز چوب هنوز در آتش انداخته نشده و خاکستری وجود ندارد. پس این گزینه‌ها برخلاف گزینه‌ی ۴ نمی‌توانند پاسخ مناسبی باشند.

۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۱۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می‌توانیم ماهیاتی را بدون این‌که وجود داشته باشند تصور کنیم یعنی وجود و ماهیت دو چیز کاملاً متفاوت هستند و با یک‌دیگر مغایرت دارند.

۱۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فلاسفه مسلمان معتقدند ما بعد از درک علیت برای پیدا کردن مصادیق آنان باید سراغ تجربه و حس برویم تنها گزینه‌ای که به این موضوع می‌پردازد گزینه‌ی ۱ می‌باشد.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	**۲**	۳	۴
۲	۱	**۲**	۳	۴
۳	۱	**۲**	۳	۴
۴	**۱**	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	**۴**
۶	۱	۲	۳	**۴**
۷	**۱**	۲	۳	۴
۸	۱	۲	**۳**	۴
۹	**۱**	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	**۴**
۱۱	**۱**	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	**۴**
۱۳	۱	۲	**۳**	۴
۱۴	۱	**۲**	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	**۴**
۱۶	**۱**	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	**۳**	۴
۱۸	۱	۲	۳	**۴**
۱۹	**۱**	۲	۳	۴
۲۰	**۱**	۲	۳	۴